

Όλοι σχεδόν έχουμε πάει σε μνημόσυνο συγγενικού ή προσφιλούς μας προσώπου. Πόσοι όμως γνωρίζουν ποιος είναι ο πραγματικός σκοπός του; Οι περισσότεροι τελούν τα μνημόσυνα των κεκοιμημένων καθαρά από λόγους παράδοσης.

Τα μνημόσυνα είναι άρρηκτα δεμένα με τη Θεολογία της Ορθοδοξίας για τη ζωή μετά το θάνατο.

Στην Ορθόδοξη Παράδοση έχουμε τέσσερα μνημόσυνα. Το τριήμερο, το εννιαήμερο, το σαραντήμερο και το ετήσιο μνημόσυνο. Όλα δημιουργήθηκαν για να βοηθήσουν στο ταξίδι της ψυχής από τη γη στον ουρανό.

Ποιο είναι όμως αυτό το ταξίδι; Αρχίζει λίγο πριν πεθάνει ο άνθρωπος όταν βλέπει άτομα που γνωρίζει, αλλά έχουν φύγει από τον κόσμο αυτό, γύρω του. Αυτό γίνεται κατά Θεία Οικονομία για να καταλάβει ο ψυχορραγών ότι έφτασε η ώρα που θα συναντήσει τον Δημιουργό του Κόσμου.

Όταν τελικά ο άνθρωπος πεθαίνει χωρίζεται η ψυχή από το σώμα. « Οίμοι, οίον αγώνα έχει η ψυχή χωριζομένη εκ του σώματος » λέει ένα ιδιόμελο της Νεκρώσιμης Ακολουθίας για να δείξει ότι ο πραγματικός αγώνας τώρα αρχίζει για την ψυχή.

Εκείνη τη στιγμή τη ψυχή παραλαμβάνει ο Φύλακας Άγγελός της. Όταν χωρίζεται από το σώμα και καταλάβει ότι φεύγει από τα άτομα που αγαπά πλημμυρίζει από θλίψη.

Τις δυο πρώτες ημέρες η ψυχή μαζί με τους αγγέλους γυρίζει στους τόπους όπου έζησε και ειδικά εκεί όπου έπραξε καλά έργα. Εκείνη θα μας βλέπει, θα μας μιλάει αλλά εμείς ούτε θα μπορούμε να τη δούμε, ούτε να της μιλήσουμε.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός περιγράφει στη Νεκρώσιμη Ακολουθία έξοχα την κατάσταση της ψυχής εκείνη την ώρα « Πρός τους ανθρώπους τα χέρια απλώνει, και κανείς δεν τη βοηθά. ».

Την τρίτη ημέρα από το θάνατο η ψυχή αρχίζει τη πορεία προς τον ουρανό για να κριθεί από το Θεό.

Την ημέρα αυτή οι συγγενείς τελούν το τριήμερο μνημόσυνο για δύο λόγους.

Πρώτος λόγος είναι, επειδή όπως αναφέραμε νοιώθει η ψυχή λύπη που αφήνει τα εγκόσμια, αυτή τη μέρα οι άγγελοι την ανακουφίζουν από αυτήν. Δεύτερος λόγος και σημαντικότερος είναι ότι η ψυχή στην πορεία της προς τις ουράνιες μονές θα συναντήσει τα φοβερά τελώνια.

Τα τελώνια είναι « εξειδικευμένοι » δαίμονες θα τους ονομάζαμε που έχουν ως στόχο τους να εμποδίσουν την ψυχή να φτάσει στον ουρανό. Οι τρόποι με τους οποίους θα σταθούν εμπόδιο στην ψυχή είναι να την κατηγορούν για τις αμαρτίες που έπραξε, παρόλο που αυτά την είχαν παρασύρει.

Οι άγγελοι όμως θα τους απαντούν με τις καλές πράξεις αυτού του ανθρώπου και έτσι θα περνούν ένα ένα τα τελώνια και θα ανεβαίνουν προς τον ουρανό. Αν όμως, λόγω της έλλειψης καλών πράξεων της ψυχής, οι άγγελοι δεν μπορούν να τους απαντήσουν τότε εκείνα θα πέρνουν την ψυχή στην Κόλαση.

Δύσκολη και φοβερή η τρίτη ημέρα για την ψυχή και το μόνο που μπορούμε να κάνουμε εμείς είναι να προσευχόμαστε να τη βοηθήσει ο Θεός στην πορεία αυτή.

Το πόσο τρομερή είναι αυτή η άνοδος και η συνάντηση με τα τελώνια φαίνεται από το γεγονός ότι η ίδια η Παναγία όταν πληροφορήθηκε από τον Αρχάγγελο Γαβριήλ τον επικείμενο θάνατο Της, προσευχήθηκε στο Υιό και Θεό Της να Την βοηθήσει να αντιμετωπίσει τους δαίμονες.

Απαντώντας στη προσευχή Της ήρθε ο ίδιος ο Κύριος Ιησούς Χριστός παρέλαβε την ψυχή Της και την οδήγησε στον ουρανό.

Περνώντας επιτυχώς από τα τελώνια η ψυχή συνοδευόμενη πάντα από τους αγγέλους φτάνει στον ουρανό που μέχρι την ένατη ημέρα θα περιηγηθεί στον Παράδεισο.

Μετά από αυτή και μέχρι την τεσσαρακοστή ημέρα από το θάνατο θα περιηγηθεί στην Κόλαση μη ξέροντας ακόμη που θα κριθεί να μείνει. Οι συγγενείς τελούν το εννιαήμερο μνημόσυνο για να ζητήσουν από το Θεό να βοηθήσει την ψυχή τώρα που ξεκινάει την περιήγηση της στη Κόλαση.

Την τεσσαρακοστή ημέρα η ψυχή θα κριθεί από το Θεό που θα παραμείνει. Το σαρανταήμερο μνημόσυνο έχει σκοπό να παρακαλέσουν οι συγγενείς και οι φίλοι του αποθανόντος το Θεό να κρίνει την ψυχή να μείνει στον Παράδεισο.

Θα πρέπει σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε τι μας διδάσκει η Θεολογία για το τι ακριβώς συμβαίνει στη ψυχή μέχρι την Τελική Κρίση. Την τεσσαρακοστή ημέρα γίνεται η Μερική Κρίση της ψυχής.

Ονομάζεται Μερική διότι η Τελική θα έρθει με την Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου μας. Μετά από τη Μερική Κρίση η ψυχή προγεύεται, θα λέγαμε, είτε τον Παράδεισο είτε την Κόλαση ανάλογα που θα κριθεί. Μέσα στον Παράδεισο βρίσκεται μόνο ο Χριστός και ο Ληστής που σταυρώθηκε εκ δεξιών του Κυρίου.

Εμείς που μένουμε πίσω τί μπορούμε να κάνουμε για εκείνους που έφυγαν; Όπως είδαμε τα μνημόσυνα που έχει θεσπίσει η Εκκλησία μας έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τη ψυχή στο ταξίδι της. Άρα το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να προσευχόμαστε για εκείνη να της χαρίζει το έλεός Του ο Θεός.

Στο τελευταίο τροπάριο που ακούμε στη Νεκρώσιμη Ακολουθία τονίζει τι πρέπει να κάνουμε ακριβώς : « **ΑΛΛ' αιτώ πάντας και δυσωπώ, αδιαλείπτως υπέρ εμού προσεύξασθαι Χριστώ τώ Θεώ, ίνα μή καταταγώ δια τάς αμαρτίας μου, είς τόν τόπον της βασάνου, αλλ' ίνα με κατατάξη όπου το φώς της ζωής.** »

Τα 23 Τελώνια είναι 23 έλεγχοι που υφίσταται η ψυχή του ανθρώπου μετά το θάνατό του για συγκεκριμένα αμαρτήματα. σε κάθε έλεγχο εξετάζετε η ψυχή για ένα συγκεκριμένο αμάρτημα.

Αν δεν έχει υποπέσει σ' αυτό το αμάρτημα προχωρά στο επόμενο τελώνιο και αν κατορθώσει και περάσει και το εικοστό τρίτο τελώνιο φτάνει μπροστά στην Πύλη του Παραδείσου.

Αν όμως έχει υποπέσει σ' αυτό το αμάρτημα, τότε τα τελώνια αυτού του ελέγχου την αρπάζουν και την οδηγούν στο σκοτεινό Άδη, όπου περιμένει την Τελική Κρίση στη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, για να οδηγηθεί τελικά στην Κόλαση.

1. το τελωνιο της κακολογιας
2. το τελωνιο της υβρης
3. το τελωνιο του φθονου
4. το τελωνιο του ψεματος
5. το τελωνιο του θυμου και της οργης
6. το τελωνιο της υπερηφανιας
7. το τελωνιο της βλασφημιας
8. το τελωνιο της φλυαριας και της ανοησιας
9. το τελωνιο του τοκου και του δολου
10. το τελωνιο της τεμπελιας και του υπνου
11. το τελωνιο της φιλαργυριας
12. το τελωνιο της μεθης
13. το τελωνιο της μνησικακιας
14. το τελωνιο της μαγειας και της μαντειας
15. το τελωνιο της λαιμαργιας
16. το τελωνιο της ειδωλολατρειας

17. το τελωνειο της ομοφυλοφιλιας
18. το τελωνειο της φιλαρεσκειας
19. το τελωνιο της μοιχειας
20. το τελωνειο του φονου
21. το τελωνιο της κλεψιας
22. το τελωνιο της πορνειας
23. το τελωνιο της ασπλαχνιας

Ας δουμε αναλυτικα πως περιγραφεται ο δρομος για την Πυλη του Παραδεισου μεσα απο την οπτασιου του μοναχου Γρηγοριου...

Φοβερά οπτασία την οποία είδε ένας μοναχός ονομαζόμενος Γρηγόριος, ο οποίος για ένα διάστημα ήταν μαθητής του Αγίου Βασιλείου του νέου επί Βασιλέως Λέοντος σοφού κατά τον 9ον αιώνα.

Ο Άγιος Βασίλειος ο νέος ήταν πνευματικός Πατέρας του οσίου Γρηγορίου, ο οποίος είχε επίσης πολλά άλλα πνευματικά τέκνα μεταξύ των οποίων ήταν και μια ευλαβέστατη γυναίκα ονομαζόμενη Θεοδώρα η οποία υπηρετούσε τον Άγιο Βασίλειο σε όλη της τη ζωή.

Έφθασε δε ο καιρός του θανάτου της και απέθανεν εντός ολίγων ημερών. Εγώ δε (ο Γρηγόριος) ευρισκόμενος σε απορία ζητούσα να μάθω και ενοχλούσα τον Άγιο για να μου ειπή εάν εσώθη η Θεοδώρα και που ευρίσκεται. Ο Άγιος Βασίλειος μετά τις πολλές μου ενοχλήσεις, μου είπε: "Τέκνον μου Γρηγόριε αύτη τη νύχτα πορεύομαι πρὸς την Θεοδώρα και έλθε και συ μαζί μου για να την ιδής." Εγώ ασπάσθηκα την δεξιά του χείρα και πορεύθηκα να κοιμηθώ. Και γενόμενος σε έκσταση ευρέθηκα σε ένα ανηφορικό και στενό μέρος, και εκεί βλέπω ωραιότατα παλάτια εξαστράπτοντα και κτυπόντας την πόρτα παρουσιάσθηκαν δύο γυναίκες και μου λένουν.

Αυτά τα παλάτια είναι του πατρός Βασιλείου ο οποίος πριν από λίγο πέρασεν από εδώ και πήγε να ιδή την Θεοδώρα η οποία βρίσκεται εδώ. Ακούωντας δε η Θεοδώρα το όνομα της, έτρεξε στην πόρτα, μ' ενηγκαλίσθη και μου λέγει: "Ω! τέκνον μου Γρηγόριε! Πως ήλθες εδώ; Μήπως απέθανες και ήρθες εδώ;" Εγώ της αποκρίθηκα: "Δεν απέθανα αλλά ευρίσκομαι ακόμη στο σώμα μου στον μάταιο εκείνο κόσμο. Οι ευχές όμως του πνευματικού μας Πατρός Βασιλείου με έφεραν εδώ να σε δω όπου πολύ επιθυμούσα και τον ενοχλούσα κάθε ημέρα για να μάθω πού ευρίσκεσαι, και εάν εσώθης. Και σε παρακαλώ να μου πής περί του χωρισμού της ψυχής από το σώμα, πόσους πόνους έχει και πως επέρασες από τα φοβερά τελώνια του αέρος, και τις εξετάσεις των πονηρών δαιμόνων. Διότι κι εγώ μέλλω εντός ολίγου και κάθε άνθρωπος στο τέλος της ζωής του να διέλθωμεν."

Και απεκρίθη η Θεοδώρα και του λέγει: "Ω! τέκνον μου Γρηγόριε πως θα σου διηγηθώ τον φόβο και τον τρόπον εκείνης της ώρας του χωρισμού της ψυχής από το σώματος; Πως θα σου εξηγήσω τους πόνους και τις οδύνες του χωρισμού της ψυχής; Σου παριστάνω

τέκνο μου να τεθή άνθρωπος γυμνός επάνω σε κάρβουνα και να διαλύεται έως ότου εξέλθῃ ἡ ψυχὴ του.

Τόσον δριμείς και ανυπόφοροι εἶναι οἱ πόνοι τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ αμαρτωλοῦ ὅπως ἐγώ, τοῦ δε δίκαιου τέκνον μου Γρηγόριε δεν γνωρίζω." Ὄταν βρισκόμουν στο κρεβάτι μου και ψυχομαχοῦσα ἐβλεπα γύρω μου τα πονηρά πνεύματα τῶν δαιμόνων, ἄλλους μεν σαν μαύρους σκύλους, και ἐγαύγιζαν, ἄλλους δε σαν ταύρους μουγκρίζοντας και λυσσόντας στρέφοντας τα ἄγρια και ἄσχημα πρόσωπα τους κατ' ἀπάνω μου και με φοβέριζαν. Ἐγώ δε ἐστρεφα τα μάτια μου σε ἄλλο μέρος για να μην βλέπω τὴν ἄσχημη μορφή τους και τὸν θόρυβο που ἔκαναν, ἀλλὰ ἦταν ἀδύνατο, τέκνο μου Γρηγόριε να αποφύγω.

Και ἐνῶ ἤμουν σε τόσην στεναχώρια βλέπω ξαφνικά δύο νέους ἀστραπόμορφους με χρυσά μαλλιά, και στάθηκαν στα δεξιὰ τοῦ κρεβατιοῦ μου, και ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἀρχισε να φοβερίζῃ τους φοβεροὺς ἐκείνους δαίμονες λέγοντας: "Φύγετε παμμίαροι και ἀγριοπρόσωποι διότι δεν ἔχετε να κερδήσετε τίποτε ἀ' αὐτὴ τὴν ψυχή." Αὐτοὶ δε ἔφεραν τις ἀμαρτίες μου ὅσας ἐποίησα ἀπὸ τα νιάτα μου, εἴτε σε λόγια, εἴτε σε πράξεις και ἐφώναζαν ὅλα τ' ἀμαρτήματα μου ἀκόμη και ὅσα δεν ἐπραξα. Ἐγώ δε με φόβω και τρόμω ἐπρόσμενα τὸ θάνατο και ἐξαιφνῆς ἤλθεν ὁ θάνατος σαν ἕνας νέος χονδρός και ὀργισμένος, σαν λιοντάρι, φορτωμένος διάφορα ἐργαλεῖα και εἶπαν σ' αὐτόν οἱ Ἄγγελοι· λύσαι τις ἀρθρώσεις τοῦ σώματος και μην τῆς δώσης πολλοὺς πόνους διότι τ' ἀμαρτήματα τῆς εἶναι λίγα· τότε ἀρχισεν ἀπὸ τα πόδια και ἔλυε τις ἀρθρώσεις τοῦ σώματος μου, και τότε αἰσθανόμουν ὅτι νεκρωνόταν τὸ σῶμα μου, και τελικά ὁ τύρρανος ἐκεῖνος γέμισε ἕνα ποτήρι με πικρὸ περιεχόμενο, μου τὸ πότισε και εὐθὺς ἐξήλθεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸ σῶμα μου, τότε τὴν παράλαβαν οἱ δύο Ἄγγελοι και ἐγώ θαύμαζα για τα γινόμενα, διότι δεν ἤξερα ὅτι συμβαίνουν αὐτά στον καιρὸ τοῦ θανάτου στον ταλαίπωρο ἄνθρωπον. Και οἱ Ἄγγελοι ἐξέταζαν τα καλὰ ἔργα που ἔκαμα στη ζωὴ μου, αν νήστευσα, αν πήγαινα ἐκκλησία και αν στεκόμουν με φόβο Θεοῦ, αν ταῖσα τους πεινῶντες, αν ἐπισκέφθηκα ἀσθενεῖς, αν δεχόμουν ξένους στο σπίτι μου, αν ἔδωκα τὸ καλὸ παράδειγμα στους ἄλλους, αν υπέμεινα βρισιές, αν ἀπέφευγα ὀρκους, αν δεν βλασφημούσα, αν δεν καλλοπιζόμουν, και πολλὰ ἄλλα, τα ἐζύγισαν αὐτά με τις ἀμαρτίες μου οἱ δε δαίμονες ἐτρίζαν τα δόντια τους σε μένα και ὀρμούσαν να με ἀρπάξουν ἀπὸ τα χέρια τῶν Ἀγγέλων, και να με ρίξουν στον ἄχαρον Ἀδην.

Ξαφνικά ἤλθεν ὁ πνευματικὸς μου Πατέρας Βασίλειος και εἶπε πρὸς τους Ἀγγέλους: Κύριοι μου ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ψυχὴ με υπηρέτησεν στη ζωὴ μου, παρακάλεσα τὸν Κύριον να τὴν συγχωρέσῃ και να τὴ σώσῃ ἀπὸ τα χέρια τῶν δαιμόνων, και οἱ Ἄγγελοι πετώντας ἀμέσως ἀνεβαίναμεν στον οὐρανὸ ἀνατολικά, και ἀνεβαίνοντας συναντήσαμεν:

1. Το τελώνιο τῆς καταλαλίας

Ἐδὼ υπήρχε μιά σύναξις μαύρων, και μας σταμάτησαν, και λυσσόντας σαν σκύλλοι ζητοῦσαν να με ἀρπάξουν ἀπὸ τα χέρια τῶν Ἀγγέλων. Και μάρτυς μου ὁ Κύριος τέκνον μου Γρηγόριε, μου ἐφάνέρωσαν ὅσους κατέκρινα στη ζωὴ μου και ὄχι μόνο τ' ἀληθινὰ ἀλλὰ με

συκοφαντούσαν και έλεγαν πολλά ψέματα εναντίων μου. Οι δε Άγγελοι καταφρονήσαντες αυτούς, και πετώντας τις πτέρυγες τους ανεβαίναμεν στον ουρανό.

2. Τελώνιο της ύβρεως

Και ανεβαίνοντας λίγο συνατήσαμε το τελώνιο της ύβρεως, και εδώ πολυαγωνιζόμενοι οι Άγγελοι, με τις ευχές του Πατρός μας Βασιλείου, αναχωρήσαμεν και συνομιλούντες οι Άγγελοι έλεγαν· αληθινά μεγάλην ωφέλειαν βρήκε αυτή η ψυχή από τον Άγιον Βασίλειον.

3. Τελώνιον του φθόνου

Και ανεβαίνοντας εφθάσαμεν στο τελώνιο του φθόνου, και μη έχοντας τίποτα οι δαίμονες εναντίων μου επεράσαμεν ανενόχλητοι· αν και έτριζαν τα δόντια τους, οι αγριοπρόσωποι εκείνοι μαύροι να με αρπάζουν από τα χέρια των Αγγέλων· και έτσι περάσαμε το τελώνιο τούτο.

4. Τελώνιον του ψεύδους

Και ανεβαίνοντας, σε πολύ ύψος φθάσαμεν στο τελώνιο του ψεύδους όπου εκεί πολύ πλήθος δαιμόνων με άσχημα πρόσωπα έτρεχαν κατ' απάνω μου, κραυγάζοντας και λυσσόντας έφεραν πολλές αποδείξεις, και είχαν γραμμένα πολλές ανόητες λέξεις που έλεγα στην παιδική μου ηλικία μέχρι και τα πρόσωπα που τα έλεγα και ζητούσαν απολογία από τους Αγγέλους. Και οι Άγγελοι πληρώσαντες από τα του Αγίου Βασιλείου αναχωρήσαμεν.

5. Το τελώνιο του θυμού και της οργής

Και ανεβαίνοντας εφθάσαμεν στο τελώνιο του θυμού και της οργής, όπου εκεί πλήθος μαύρων λυσσόντας σαν σκύλλοι δάγκωναν ο ένας τον άλλον και κατατρώγονταν αναμεταξύ τους και σαν αγριόχοιροι ορμώντας εναντίων μου, έκαμναν τα σχήματα και τα καμώματα που έκανα όταν θυμονόμουν και όταν εκρατούσα έχθρα και μνησικάκουν με κανένα· και εδώ πληρώνοντας από τα του Αγίου Βασιλείου αναχωρήσαμεν.

6. Τελώνιον υπερηφάνειας

Και ανεβαίνοντας λίγον οι Άγγελοι εφθάσαμεν στο τελώνιο της υπερηφάνειας και ψάχνοντας πολλά οι δαίμονες δεν βρήκαν τίποτα να με κατηγορήσουν διότι ήμουν φτωχή και περνώντας ανενόχλητοι φθάσαμεν στο τελώνιο της βλασφημίας.

7. Τελώνιον της βλασφημίας

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο της βλασφημίας, και αμέσως όταν μας είδαν οι δαίμονες έτρεξαν κατ' απάνω μας τρίζοντας τα δόντια και βλασφημούντες, εγώ έτρεμα από τον φόβο μου και μου έλεγαν οτι βλασφήμησα τρεις φορές στη νεότητα μου· οι δε Άγγελοι εφεραν απόδειξη οτι εξομολογήθηκα και αναχωρήσαμεν αφήνοντας τους δαίμονες άπρακτους.

8. Τελώνιον της φλυαρίας και αστειολογίας

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιον της αστειολογίας και φλυαρίας και ζητούσαν οι δαίμονες να δώσω απολογίαν για τα αισχρόλογα, τις αστειολογίες και άσεμνα τραγούδια

που έλεγα στη νεότητά μου και απορούσα πως τα θυμούνταν, ενώ εγώ από την πολυκαιρία τα ξέχασα· και πληρώνοντας οι Άγγελοι ανεχωρήσαμεν.

9. Τελώνιον του τόκου και δόλου

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο του τόκου και του δόλου που εξετάζει τους τοκογλύφους και δόλιους, και χωρίς να βρουν τίποτα οι δαίμονες να αποδείξουν αναχωρήσαμεν.

10. Τελώνιον της σκνηρίας και του ύπνου

Και ανεβαίνοντας φθάσαμε στο τελώνιο της σκνηρίας όπου οι δαίμονες με εξέτασαν αν κοιμώμουν πολύ και βαριόμουν να σηκωθώ να προσευχηθώ ή να πάω στην εκκλησία ή αν μπορούσα να κάμω κανένα καλό και αμελούσα· και χωρίς να βρούν τίποτα αναχωρήσαμεν ανενόχλητοι.

11. Τελώνιον της φιλαργυρίας

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο της φυλαργυρίας στο οποίο υπήρχε πολύ σκοτάδι και ομίχλη· και εξετάζοντας οι δαίμονες και αφού δεν βρήκαν τίποτα επειδή ήμουν φτωχή, φύγαμεν ανενόχλητοι.

12. Τελώνιον της μέθης

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο της μέθης, και ορμώντας οι δαίμονες σαν λύκοι αρπακτικοί κατ' απάνω μας, εξέταζαν το κρασί που ήπια σ' όλη μου τη ζωή· και με κατηγορούσαν ότι στο τάδε σπίτι ήπιες τόσα ποτήρια, στον τάδε γάμον εμέθυσες και όσα μου έλεγαν ήσαν αληθινά· και πληρώνοντας οι Άγγελοι αναχωρήσαμεν και ανεβαίνοντας οι Άγγελοι έλεγαν αναμεταξύ τους: "Μεγάλον κίνδυνον έχει η ψυχή εώς ότου περάσει τα ακάθαρτα τελώνια του αέρος", και εγώ τους λέγω: "Ναι κύριοι μου, και νομίζω πως κανείς από τους ζωντανούς ανθρώπους δεν θα γνωρίζη το τι συμβαίνει μετά τον χωρισμό της ψυχής από τους δαίμονες του αέρος, και αλλοίμονο στους αμελείς το τι τους περιμένει.", και οι Άγγελοι αποκρίθηκαν και είπαν: "Οι αγίες Γραφές αναλαμβάνουν όλα αυτά, αλλά οι ταλαίπωροι άνθρωποι σκοτεισμένοι από την πολυτέλεια, τροφές και ηδονές του κόσμου, τυφλώνονται και δεν πιστεύουν ότι θα πεθάνουν και δεν φροντίζουν να κάμνουν καλά έργα για την ψυχή τους· και αλλοίμονο στους αμελείς διότι τους αρπάζουν οι δαίμονες και τους ρίπτουν στον σκοτεινόν Άδην μέχρι της κρίσεως οπότε θα δικασθούν και θα απολάβη ο κάθε ένας ότι έπραξε."

13. Τελώνιον της μνησικακίας

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο της μνησικακίας που εξετάζει αυτούς που έχουν έχθρα, και δεν συγχωρούν τους αδελφούς τους. Και ορμώντας οι δαίμονες κατ' απάνω μου, εξέταζαν τα κατάστιχα τους, να βρούν κανένα πταίσιμο να με αρπάξουν· και χωρίς να βρούν φώναξαν σαν λυσσασμένα σκυλιά ότι ξεχάσαμεν να τα γράψουμεν, και αναχωρήσαμεν ανεβαίνοντας, και ρώτησα τους Αγγέλους πως γνωρίζουν οι δαίμονες τις αμαρτίες των ανθρώπων, και μου αποκρίθηκαν οι Άγγελοι: "Δεν γνωρίζεις, ότι μετά το βάπτισμα κάθε χριστιανός λαμβάνει έναν Άγγελο σαν φύλακα να τον φυλάει, και να τον οδηγεί στο καλό, και να γράφη τα καλά του έργα· ομοίως δε τον ακολουθή και ένας

διάβολος και γράφη τις κακές του πράξεις, και τις αναγγέλλει στο κάθε τελώνιο που ανήκει η αμαρτία και γι' αυτό γνωρίζουν οι δαίμονες, και όταν η ψυχή χωρίση από το σώμα και ανέρχεται στους ουρανούς την εξετάζουν δαίμονες σε κάθε τελώνιο και τούτο γίνεται στους ορθόδοξους χριστιανούς μόνο, στους δε απίστους και ασεβείς δεν υπάρχει καμιά εξέταση."

14. Τελώνιον της μαγείας και γοητείας

Ανεβαίνοντας φθάσαμε στο τελώνιο της μαγείας και γοητείας. Εδώ οι δαίμονες ήσαν σαν άγρια ζώα· άλλοι είχαν μορφή σκύλλου, άλλοι σαν βόδια, άλλοι σαν φίδια, με άσχημη μορφή, αλλά με θείαν χάριν όταν με εξέτασαν δεν βρήκαν τίποτα, και ανεβαίνοντας ρώτησα τους Άγγελους με τι τρόπον μπορούν να σβήσουν από τα κατάστιχα των δαιμόνων τα αμαρτήματα των ανθρώπων, και οι Άγγελοι μου αποκρίθησαν: "Συγχωρούνται τα αμαρτήματα όταν ο άνθρωπος μετανοήση και εξομολογηθή στον πνευματικόν και κάμη τον κανόνα που του έβαλεν τότε εξαλείφονται τα αμαρτήματα από τα κατάστιχα των δαιμόνων· και λυσώντας οι δαίμονες τους πολεμούν για να τους ρίψουν σε νέα αμαρτήματα. Γι' αυτό η εξομολόγηση και η μετάνοια γίνονται αιτίες να συγχωρηθούν οι άνθρωποι και να περάσουν ελεύθερα τα εναέρια τελώνια. Αλλά πολλοί άνθρωποι λένουν ότι τα εξομολογούνται στον Θεό· και άλλοι πάλι ζητούν να εύρουν πνευματικόν συγκαταβατικόν για να αποφύγουν τον κανόνα· Αλλά αυτή δεν είναι μετάνοια αλλά πονηρία και ο Θεός ου μυκτηρίζεται. Και όπως στην ασθένεια του σώματος εκλέγουμε τον καλύτερον ιατρόν, έτσι πολύ περισσότερον στην ασθένεια της θάνατης ψυχής να εκλέγουμε τον Θεοφορούμενον και αυστηρόν πνευματικό, και να τον έχει κανείς μέχρι τέλους της ζωής· αλλιώς πλανούνται οι άνθρωποι και δεν μπορούν να περάσουν τα τελώνια του αέρος."

15. Τελώνιον της γαστριμαργίας και πολυφαγίας

Αυτά καθώς μου έλεγαν φθάσαμε στο τελώνιο της γαστριμαργίας και πολυφαγίας, όπου οι δαίμονες ήσαν πολύ χονδροί σαν τους χοίρους, δυνατοί και άγριοι, και έτρεξαν κατ' απάνω μου, γαυγίζοντας, και μου φανέρωσαν τις πολυφαγίες που έκαμνα απο μικρήν ηλικία μέχρι που γέρασα, και ότι δεν νήστευα Τετάρτη και Παρασκευή μέχρι και τις 40στές χωρίς εγκράτεια· και οι Άγγελοι φέρνοντας τα καλά μου έργα για πληρωμή αναχωρήσαμεν.

16. Τελώνιο της ειδωλολατρίας

Και φθάσαμε στο τελώνιο της ειδωλολατρίας και διαφόρων αιρέσεων, και χωρίς να βρούν τίποτα οι δαίμονες αναχωρήσαμεν.

17. Τελώνιον της αρσενοκοιτίας

Και ανεβαίνοντας φθάσαμε στο τελώνιο της αρσενοκοιτίας· και ο πρώτος αυτών καθόταν σαν φοβερός δράκωντας· αλλάσωντας μορφές τότε σαν αγριόχοιρος, τότε σαν ποντικός, τότε σαν θηριόφαρο και τριγύρω αυτού βρώμα και ανυπόφορη δυσσωδία και επλάγιαζε ασχημονώντας. Και επειδή δεν βρήκε τίποτα εναντίων μου, αναχωρήσαμεν, και μου έλεγαν οι Άγγελοι ότι πολλοί φθάνουν μέχρι εδώ ανεμπόδιστα, και για την αισχρήν αυτήν πράξιν, καταγκρεμίζονται στον σκοτεινόν και άχαρον Άδην.

18. Τελώνιον των χρωματοπροσώπων

Και μιλώντας φθάσαμεν στο τελώνιο το οποίον εξετάζει άνδρες και γυναίκες, οι οποίοι καλλωπίζουν τα πρόσωπα τους με διάφορα χρώματα, και μυρωδικά και δεν ευχαριστούνται με το κάλλος που τους έδωσεν ο Θεός. Εγώ είχα χρωματισθή δυό φορές στη ζωή μου και οι δαίμονες εξέταζαν να με κρατήσουν οι Άγγελοι όμως επάλευαν με πολύν κόπον φέρνοντας τις καλές μου πράξεις, και κερδίζοντας αναχωρίσαμεν.

19. Τελώνιον της μοιχείας

Ανεβαίνοντας φθάσαμεν στο τελώνιο της μοιχείας το οποίον εξετάζει τους μοίχους και μοιχαλίδας· δηλαδή τους παντρεμένους οι οποίοι πηγαίνουν σε ξένες γυναίκες και μολύνουν το στεφάνι τους. Επίσης εδώ στο τελώνιον αυτό εξετάζονται και οι παρά φύσιν πράξαντες με τις γυναίκες τους. Αλλά επειδή εγώ δεν είχα ευθύνη από αυτά αναχωρίσαμεν χωρίς πρόβλημα.

20. Τελώνιον του φόνου και της εκτρώσεως

Και ανεβαίνοντας φθάσαμεν στους τελωνάρχες του φόνου οι οποίοι εξετάζουν τους φονιάδες, μέχρι και τις γυναίκες που αποβάλλουν από την κοιλία τους βρέφη και μέχρι και αυτούς που αποφεύγουν την τεκνογονία· και από εδώ με την χάρην του Θεού αναχωρήσαμεν χωρίς πρόβλημα.

21. Τελώνιον της κλοπής

Και ανεβαίνοντας λίγο φθάσαμεν στο τελώνιο της κλοπής που εξετάζει τους κλέφτες και εξετάζοντας με καλά οι δαίμονες δεν βρήκαν τίποτα και αναχωρίσαμεν ανεμπόδιστα.

22. Τελώνιον της πορνείας.

Και ανεβαίνοντας πολύ ψηλά φθάσαμεν στην θύρα του Ουρανού, όπου βρίσκεται το τελώνιο το οποίον εξετάζει τους πόρνους. Ο αρχηγός τους καθώταν σε υψηλό θρόνο και φορούσεν φόρεμα ραντισμένο με αφρούς και αίματα κάθε ακαθαρσίας πλυμμηρισμένον, το οποίον έγινε αυτό από τις ακαθαρσίες της πορνείας. Και ωρμόντας οι δαίμονες κατ' απάνω μου με εκατηγορούσαν και έλεγαν πολλά ψέματα, και ετόλμησαν να με αρπάξουν από τα χέρια των Αγγέλων και να με ρίψουν στον άχαρον Άδην. Οι δε Άγγελοι αντίλεξαν σ' αυτούς, ότι είχα εξομολογηθή και παραίτησα από πολύν καιρόν αυτά. Και λέγοντας ψέματα οι δαίμονες έλεγαν ότι δεν τα εξομολογήθηκα ούτε κανόνα έλαβα από πνευματικών, και οι Άγγελοι αναχώρησαν, τρίζοντας οι ακάθαρτοι δαίμονες τα δόντια τους. Και προχωρόντας μου λένε οι Άγγελοι ότι πολύ λίγοι περνούν από αυτό το τελώνιο. Οι περισσότεροι άνθρωποι που έρχονται μέχρι εδώ πέφτουν στον σκοτεινόν και άχαρον Άδην.

23. Τελώνιον της ασπλαχνίας.

Και ανεβαίνοντας λίγο φθάσαμεν στο τελώνιο της ασπλαχνίας, το οποίο εξετάζει τους σκληρόκαρδους και ανελεήμονες και εξετάζοντας με οι δαίμονες και χωρίς να με βρουν άσπλαχνη διότι ελεούσα τους φτωχούς, και καταντροπιασθέντες οι δαίμονες, αναχωρήσαμεν απ' αυτούς.

Η πύλη του Ουρανού

Και ανεβαίνοντας χαρούμενοι φθάσαμεν στην πύλη του Ουρανού, η οποία ακτινοβολούσε

και έλαμπε σαν καθαρό χρυσάφι και είχεν υπερθαύμαστην ωραιότητα, που δεν μπορεί γλώσσα ανθρώπου να την διηγηθή. Ο θυρωρός, ήταν ένας αστραπόμορφος νέος με χρυσά μαλλιά και μας δέχθηκε χαρούμενος δοξάζοντας τον Θεόν διότι περάσαμε τα εναέρια τελώνια των δαιμόνων

Και περνώντας την πύλη του ουρανού είδαμεν πλήθος αστραπόμορφων νέων οι οποίοι ακτινοβολούσαν σαν τον ήλιο και χαίρονταν όλοι και ευφραίνονταν, για την σωτηρία μου· εμείς πορευθήκαμεν με αγαλλίαση και χαράν ανεκκλήτητον για προσκύνησιν του αστραπόμορφου θρόνου του Θεού, και Σωτήρα Ημών Ιησού Χριστού.

Και είδαμεν σύννεφα όχι σαν τα συνηθισμένα τα οποία παραμέριζαν για να περάσουμεν. Και είδαμεν άλλο σύννεφο λευκό και χρυσόμορφο από το οποίο εξέρχονταν αστραπές και παραμέρισε κι αυτό όπως τα άλλα και περνώντας αισθανθήκαμεν γλυκύτατην ευωδία από τον θρόνο του αοράτου Θεού. Και είδαμεν στο άμεσον ύψος αστραποβόλο τον θρόνο του Παντάνακτος Θεού. Εκεί είναι η χαρά των δικαίων και η Αιώνια αγαλλίαση. Κ' είδαμεν εκεί πλήθος άπειρον αστραπόμορφων νέων, που φορούσαν πολύτιμα φορέματα με χρυσές ζώνες...